

Vlaanderen
is toerisme

RAP OP STAP METHODIEK

DEEL 2

VINDPLAATSGERICHT OF
OUTREACHEND WERKEN

TOERISMEVLAANDEREN

IEDEREEN
VERDIENT
VAKANTIE

Beste lezer,

Met veel plezier presenteren wij deze publicatie, een tweede deel in de beschrijving van de Rap op Stap methodiek. Tijdens het Rap op Stap Congres van 21 maart 2024 kwamen 160 Rap op Stap medewerkers, vrijwillige en betaalde krachten, samen. Het hoofdthema die dag was **vindplaatsgericht werken**.

De grote vraag die alle startende en reeds draaiende kantoren zich stellen is: “Hoe krijgen we meer mensen in ons kantoor?” Het antwoord blijkt te zijn dat je eerst **uit je kot** moet komen om vervolgens meer mensen aan te trekken.

We gingen op het congres aan de slag met gastspreker Joost Bonte, met een actieve sessie met opdrachten rond het thema en een schrijf oefening. Het inhoudelijke verslag van deze activiteiten vind je terug in dit cahier.

Onze methodiek is geworteld in de rijke ervaringen van de Rap op Stap medewerkers. We putten daarom uit de praktische inzichten van de deelnemers van het congres. Deze publicatie is een weergave van deze gezamenlijke kennis, met als doel de impact van Rap op Stapkantoren te vergroten om een nog breder publiek te bereiken. Of je nu een doorgewinterd Rap op Stapkantoor bent dat zoekt naar optimalisatiekansen of een nieuwkomer die streeft naar een effectieve start, wij hopen dat deze methodiek jou de nodige handvatten biedt om deuren te openen, letterlijk en figuurlijk, voor degenen die nog het meest behoefte hebben om even alles te kunnen loslaten.

Met vriendelijke groet,

Team Iedereen Verdient Vakantie

VINDPLAATSGERICHT WERKEN

Op het Rap op stap Congres van 21 maart 2024 was Joost Bonte gastspreker. Joost Bonte is een doorwinterd straathoekwerker en stuurt nu een team van sociaal werkers aan bij het CAW Halle-Vilvoorde. Hij bood het publiek tijdens het congres een kader aan bij het outreachend of vindplaatsgericht werken.

“Veel mensen zijn van nature zo angstig en beschaamd dat ze hun noden liever verbergen dan ze te tonen en daardoor thuis in grote miserie leven. We hebben besloten dat mensen die onuitgesproken en in hun privéleven behoeftig zijn, opgezocht moeten worden. Zij die beschaamd zijn om gezien te worden zullen bezocht worden, zij die beschaamd zijn om iets te aanvaarden zullen steun krijgen. Mannen zullen de huizen bezoeken van zij die ons niet durven aan te spreken of naar onze deuren durven te komen. Ze moeten op eender welke wijze en zo snel mogelijk geholpen worden, opdat ze door onze nalatigheid niet verloren zijn, terwijl net zij het zijn die zorgzaamheid nodig hebben.”

STAD IEPER
DE SUBVENTIONE PAUPERUM
J-L VIVES, 1526

Al in de 16e eeuw n.C. was de clerus zich ervan bewust dat mensen in armoede actief benaderd moeten worden. Door schaamte en het zich niet bewust zijn van de mogelijkheden blijven mensen die in een armoedesituatie leven, vaak zitten in de vicieuze cirkel die armoede is. Daarom ligt in sommige sociale organisaties de nadruk op outreachend of vindplaats gericht werken.

Mensen die in een armoedesituatie leven, kennen Rap op Stap niet. Men kent de mogelijkheden voor vrijetijd en vakantie niet. Men is beschaamd om een stap in het kantoor te zetten. De Rap op Stap medewerker moet daarom aanwezig zijn op plekken waar het doelpubliek komt. In de sociale kruidenier, in de tweedehands kledingwinkel, op dorpsfeesten, in sociale woonwijken, ...

Joost Bonte noemt dit **relationeel werken**.

Relationeel werken als	Wat neerkomt op...	Wie is de ander?
Bepaald manier van kijken RELATIONEEL KIJKEN	<ul style="list-style-type: none"> De ander erkennen als relationeel wezen De ander erkennen als behoeftig, verlangend wezen 	De afhankelijke ander
Bepaald manier van omgaan ZICH RELATIONEEL BETREKKEN	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan zakelijke betrekking willen (ruilrelatie); sensitief zijn voor andermans (stil) appel Iemand zien staan (en er belangstelling voor hebben) 	De ander die mij aangaat
Bepaald manier van sturen RELATIONEEL PROGRAMMEREN	<ul style="list-style-type: none"> Je aanbod laten aansluiten en afstemmen Aanpassen en doseren, programmeren vanuit de relatie 	De ander op wie ik mij afstem
Bepaald manier van bijstellen RELATIONEEL REAGEREN	<ul style="list-style-type: none"> Je gevoelig tonen voor feedback en de ervaring van wat je biedt Vanuit de relatie je aanbod verbeteren 	De ander als mijn kwaliteitscriterium

Als vakantie een recht is, waarom moet je het dan verdienen?

De VRT zond net het derde seizoen van 'Zorgen voor mama' uit. Moeders vertellen in deze documentaire over hoe het is en voelt om in armoede te leven. Armoede-expert Joost Bonte coacht in het programma enkele mama's met praktische ondersteuning en biedt ze een luisterend oor. Joost is een hevige verdediger van het recht op vakantie: 'Als iemand aangeeft dat hij al 5 jaar niet meer weg is geweest, biedt dan iets concreet aan.'

In het Inloopcentrum van CAW Halle-Vilvoorde werkt Joost Bonte als supervisor voor de sociaal werkers. De thema's Armoede, Wonen, Outreachend werken en de inloopcentra neemt hij professioneel ter harte. Joost Bonte: 'Het CAW wil met de aanstelling van supervisor terug voor radicaal sociaal gaan. Het woord radicaal komt van het Latijnse woord radix, dat wortel betekent. Het CAW wil zich terugplooiën op de core business, als mensenrechtenorganisatie.'

In 'Zorgen voor mama' gaf Joost een pleidooi voor het recht op vrije tijd en vakantie. Hij nam mama Natasja mee naar een Rap op Stapkantoor in Roeselare. Daar boekte het gezin een uitstap naar Planckendael.

Joost: 'Hoe Natasja in die brochures is gedoken! Die boeken zijn echt helemaal versleten, ondanks hun goede kwaliteit. Ze zijn versleten omdat ze een hoopvol perspectief bieden. Omdat Natasja dat verlangen had. Vakantie en vrije tijd is een recht. En toch vergeten sociale werkers dit maar al te vaak aan te bieden.'

Even alles los laten

Joost: 'De vertrouwde omgeving van onze mensen is geen fijne omgeving. Vakantie of zelfs een uitstap geeft de mensen de kans om even alles los te laten. Als je arm bent, sta je er alleen voor. Maar ben je op vakantie, dan kom je andere mensen tegen in dezelfde stemming. In de dierentuin wordt er dan over de kameel gepraat in plaats van over zorgen en gebreken. Je hebt veel meer positieve sociale contacten.'

Op vakantie leer je op een andere manier sociaal contact hebben. Je leert er vrienden voor het leven kennen. Het zijn andere gesprekken dan die je hebt met sociaal werkers en lotgenoten. Het zet mensen in hun kracht om nieuwe mensen te leren kennen en op een onbevangen manier over hun eigen leven te spreken.'

Het moet gefaciliteerd worden

Sociaal werkers zouden vrije tijd en vakantie moeten faciliteren. **Joost:** 'Zelf denken de mensen niet aan vakantie. Armoede betekent in stress leven. En dan maak je niet de beste keuzes. Ze zijn niet bezig met vakantie maar met hoe ze de koelkast moeten vullen. Enkel vanuit een vluchtperspectief zeggen ze dat ze even weg willen uit de dagdagelijkse situatie.'

Joost: 'Voor mij is armoede een opeenvolging van uitsluiting waardoor je er plots alleen voor komt te staan. Dus je zoekt gezelschap.' In het aanbod van Iedereen Verdient Vakantie kan je kiezen op welke manier je een uitstap maakt. Wil je alleen of met het gezin weg, dat kan. Wil je graag in groep gaan, dat kan ook. **Joost:** 'Dat is het mooie aan IVV. Alles is mogelijk.'

Joost: 'Als je even kan ontsnappen, doe je energie op. Op vakantie leer je ook mogelijkheden zien. Je doet er inzichten op die energie geven om te sparen, te gaan werken, ... Het is een recht. Een algemeen recht is geen verplichting. Onafhankelijk van wat je voor de rest doet, het is 1 en ondeelbaar, dat recht.'

Toch zo simpel

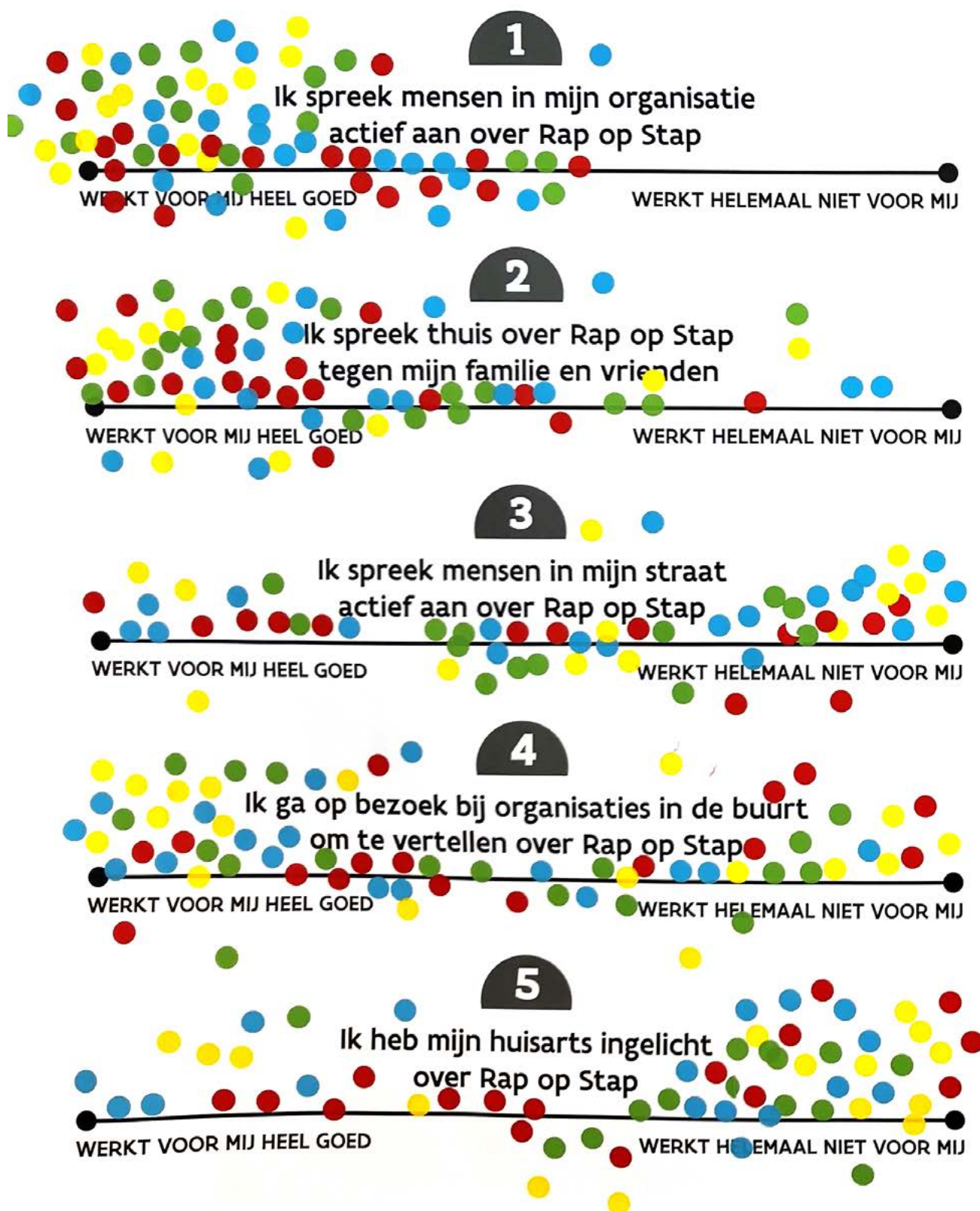
Joost: 'Als vakantie een recht is, waarom moet je het dan verdienen?' Voor Joost mag de vakantie vraag in elke intakeprocedure zitten: 'Te weinig stellen sociaal werkers of maatschappelijk assistenten de vraag of men de mogelijkheden voor vakantie kent. Als iemand aangeeft dat die al 5 jaar niet meer weg is geweest, biedt dan iets concreet aan. Dat lijkt toch zo simpel of niet?'

In gesprek met Joost Bonte. Joost is armoede-expert in het VRT-programma 'Zorgen voor mama' en werkt als supervisor voor de sociaal werkers in het inloopcentrum van CAW Halle-Vilvoorde. Neergepend door Carine Geboers.

SCHUIVEN IN STELLINGEN

De deelnemers van het Congres mochten bij elke stelling een sticker plakken. Het team Iedereen Verdient Vakantie leert uit de resultaten. Rap op Stap medewerkers worden aan het denken gezet door deze stellingen.

Geef een score aan wat werkt voor jou!

LUIDE MARKTKRAMER OF STILLE GENIETER?

Op het congres voorzagen we een grote foto van een markt in een binnenstad. We vroegen aan de deelnemers: **In welke rol binnen het Rap op Stapegebeuren voel jij je het meest comfortabel? Ben je een luide marktkramer? Of eerder een stille genieter? Loop je er liever door om eens te proeven van alles wat er is voor je iets koopt?**

CONCLUSIE VAN DE ANTWOORDEN:

Van coördinerende rollen tot meer actieve, luide rollen, en van stille genieters tot mensen die graag actief mensen aanspreken, elke bijdrage is waardevol voor het succes van het Rap op Stapegebeuren.

Het is goed om te zien dat er mensen zijn die zich comfortabel voelen bij het voorbereiden en coördineren achter de schermen, terwijl anderen graag de rol van netwerker en verbinder op zich nemen. Er is een brede waaier aan verschillende vaardigheden.

Het is belangrijk om de sterke punten en voorkeuren van elk team te erkennen en te waarderen. Door samen te werken en elkaars verschillende benaderingen te respecteren, kunnen we samen een positieve impact hebben en mensen met een beperkt budget helpen om toch van vrijetijd en vakantie te genieten.

A photograph of a person standing at a podium on a stage, addressing an audience. The person is wearing a dark long-sleeved shirt and light-colored trousers. The audience is seated in the foreground, with several people raising their hands. The background is a wooden wall with a green exit sign.

Diversiteit schittert op succesvolle Rap op Stap Markt

Onze regio werd dit weekend getraakteerd op een levendige en inspirerende marktdag, georganiseerd door Iedereen Verdient Vakantie. De markt bracht niet alleen een breed scala aan vrijetijdsactiviteiten en mogelijkheden voor mensen met een beperkt budget, maar ook een opvallende verscheidenheid aan persoonlijkheden en benaderingen van de enthousiaste vrijwillige en betaalde krachten in het Rap op Stapnetwerk.

Van rustige genietters die graag achter de schermen werken tot luide marktkramers die de aandacht trekken, het Rap op Stapteam toonde een indrukwekkende diversiteit aan talenten en passies. “Het is geweldig om te zien hoe iedereen zijn unieke bijdrage levert aan onze marktdagen”, merkte een van de organisatoren op.

Aanvullend en versterkend

Terwijl sommige vrijwilligers genoten van het observeren van de bezoekers vanaf een terrasje en rustig alles overzagen, namen anderen actief de rol op zich van netwerker en verbinder, mensen aanspreken en enthousiast maken voor het Rap op Stapgebeuren. “We zijn een team dat elkaar aanvult en versterkt”, voegde een andere vrijwilliger toe. Met een mix van stille genietters, luide marktkramers en alles daartussenin, was de sfeer op de markt levendig en gastvrij.

Trots

Al met al was de marktdag een groot succes, waarbij het Rap op Stapkantoor niet alleen vakanties promootte, maar ook een gevoel van gemeenschap en inclusie bevorderde. “We zijn trots op wat we hebben bereikt en kijken ernaar uit om nog meer mensen te inspireren en te ondersteunen om ook eens van het leven te genieten”, besloot een van de vrijwilligers met een glimlach.

Diversiteit is onze kracht

De marktdag van het Rap op Stapkantoor bewees eens te meer dat diversiteit onze kracht is en dat samenwerking en inclusie de sleutel zijn tot het creëren van een positieve verandering in onze gemeenschap.

Deze tekst werd gegenereerd door ChatGPT met redactie door Carine Geboers

In welke rol binnen het Rap op Stapebeuren voel jij je het meest comfortabel? Ben je een luide marktkramer? Of eerder een stille genietter? Loop je er liever door om eens te proeven van alles wat er is voor je iets koopt?

IEDEREEN
VERDIENT
VAKANTIE

Ik heb een coördinerende rol en verantwoordelijkheid en bereid liefst alles rustig en achter de schermen voor.

Eerst eens rondlopen en van alles proeven voor ik koop. Ik doe een terrasje en observeer de mensen.

Ik ben de barman. Ik maak promotie Maar ik luister ook naar degene die ik bedien.

Ik ben de ambassadeur die Rap op Stap en Iedereen Verdient Vakantie bekend maakt.

Ik ben een luide roeper. Ik neem de rol op van netwerker en verbinder.

TOERISMEVLAANDEREN

Vlaanderen
is toerisme

ik zou de markt
mee organiseren
in samenwerking
met andere
sociale
organisaties.

Ik ben een coach die
het de vrijwilligers zo
aangenaam mogelijk
maakt om te werken.
Ik ben de sociale markt-
kramer die binnen de
gemeentelijke organisatie
verbindingen tracht
te leggen.

Ik ben een stille
genieter die er
van houdt om
alles te bekijken
en te vergelijken.

Ik ben de
organisator die
ervoor zorgt
dat de markt
sympathiek
verloopt

Ik ben luide
marktkramer
met oog voor
gepaste stiltes. Ik
pas me aan aan
de klant.

Q & A

We stelden de bezoekers van het Rap op Stap Congres enkele vragen die ze individueel beantwoordden. Je vindt hier een samenvatting terug van alle antwoorden.

(De samenvatting werd gegenereerd door ChatGPT)

VRAAG 1: KOMEN DE MEESTE MENSEN SPONTAAN HET KANTOOR BINNENGEWANDELD? OF HOE VINDEN DE MENSEN DE WEG NAAR JULLIE RAP OP STAPKANTOOR?

SAMENVATTING

DOORVERWIJZINGEN:

- Buurtwerk en schoolopbouwwerk
- Sociaal huis
- Thuiszorgdiensten
- Doorverwijzingen van andere sociale organisaties
- Lokale ontmoetingscentra
- Voedselbank
- Sociaal ontmoetingscentrum

MOND-TOT-MOND RECLAME:

- Vrienden, kennissen, familieleden
- Mensen die al gebruik maken van een sociaal tarief
- Radio "trottoir"
- Sociale kruidenier
- Sociaal restaurant
- Online:
- Website van het Rap op Stapkantoor
- Sociale media
- Internet algemeen
- TV-programma "Zorgen voor mama"
- Publicaties in stadsmagazines en kranten
- Flyers en folders
- Promotie binnen ziekenhuizen

OVERIGE:

- Aanwezigheid op dorpsdagen
- Projectieschermen in sociaal restaurant
- Flyeren bij lokale organisaties
- Consult met de dienst welzijn
- Zichtbaarheid op zakkalenders met openingsuren
- Aanwezigheid op sociale ontmoetingscentra

De verscheidenheid aan doorverwijzingen en promotiekanalen benadrukt het belang van een brede aanpak om het Rap op Stapkantoor toegankelijk te maken voor een diverse groep Mensen.

VRAAG 2: WELKE PLEKKEN (ONTMOETINGSPLAATSEN, LOKALE EVENEMENTEN...) ZIJN ER IN JE GEMEENTE WAAR JE VAKANTIEGANGERS ZOU KUNNEN BENADEREN?

- Buurtwerk, OCMW, rommelmarkten, lokale evenementen van de stad
- Lokale ontmoetingsplaatsen zoals buurthuizen en dienstencentra
- Scholen, ouderavonden, schoolfeesten, oudercafés
- Sociale evenementen zoals vrijetijdsmarkten en buurthuizen
- Culturele evenementen, bibliotheek, sportevenementen, jeugdbewegingen
- Dienstencentra, markten, gemeenschapscentra, evenementen in centrum en deelgemeentes
- Voedselbanken, open huizen, sociaal restaurant, sociale kruidenier
- Winkels, openbaar vervoer, culturele centra, buurthuizen
- Jaarmarkten, avondmarkten, braderijen, feesten van andere culturen
- Sportevenementen, speeltuinen, gemeenteparken
- Zomerbraderijen, beurzen, netwerkevenementen voor vrije tijd
- Scholen, bibliotheken, mutualiteiten, jaarmarkten, vzw's

De diversiteit aan voorgestelde locaties en evenementen weerspiegelt de wens om vakantiegangers op verschillende manieren te bereiken en de vakantiemogelijkheden zo toegankelijk mogelijk te maken voor een breed publiek.

VRAAG 3: WELKE ONDERSTEUNING ZOU JE NODIG HEBBEN OM ERVOOR TE ZORGEN DAT JE GEMAKKELIJK VAKANTIEGANGERS EN SOCIALE ORGANISATIES KAN BETREKKEN BIJ JE RAP OP STAPKANTOOR.

Hier is een samenvatting van de ondersteuningsbehoeften om vakantiegangers en sociale organisaties gemakkelijk te betrekken bij het Rap op Stapkantoor:

- In kaart brengen van bestaande initiatieven en hoe daarop in te spelen
- Vorming over omgaan met mensen in armoede en moeilijk te bereiken doelgroepen
- Meer kennis over aanwezige sociale organisaties en hoe ze te betrekken
- Training in spreken voor groepen, gebruik van sociale media, en uit de comfortzone komen
- Bewustzijn van privacywetgeving bij huisbezoeken
- Materiaal voor interactieve straatactiviteiten
- Ondersteuning van overkoepelende organisaties voor kleine Rap op Stapkantoren
- Training in bereiken van moeilijk te bereiken doelgroepen zonder dwingend over te komen
- Meer werktijd en ondersteuning voor organisaties
- Omgevingscans maken en plannen van aanpak
- Didactisch materiaal en bijscholing
- Tijd om goed op de hoogte te zijn van het aanbod en tips te geven aan vakantiegangers
- Netwerkondersteuning en samenwerking met hulporganisaties zoals OCMW en CAW
- Middelen voor outreachende promotie van het kantoor en bekendheid vergroten
- Workshops en uitnodigingen voor sociale evenementen
- Samenwerking met andere initiatieven zoals de UiTPAS
- Meer bekendheid via nationale media en andere zorgverleners
- Lokale overleggen tussen Rap op Stapkantoren
- Bezoek aan "Good practices" en creëren van naamsbekendheid
- Infosessies voor vrijwilligers over het aanspreken/informereren van mensen over hun financiële situatie

- Trainingen over effectief promoten en gebruik van sociale media
- Periodieke vormingsmomenten voor vrijwilligers
- Ondersteuning bij het aftoetsen van financiële situaties en gemakkelijk contact leggen met potentiële vakantiegangers
- Promomaterialen en presentaties/films maken voor bekendheid van het kantoor
- Samenwerking met andere hulpverleners om krachten te bundelen.

VRAAG 4: WELKE VAARDIGHEDEN OF TALENTEN ZOEK JE IN EEN NIEUWE RAP OP STAP MEDEWERKER?

In onze organisatie geloven we voluit in het recht op vrijetijd en vakantie. We willen dat iedereen kan deelnemen aan activiteiten en uitstappen. Daarom zetten wij de schouders onder Rap op Stap. Dat is een laagdrempelig vrijetijdspunt waar mensen met een beperkt budget uitstappen en vakanties kunnen boeken. We zijn op zoek naar een gedreven vrijwilliger die samen dat recht op vrijetijd en vakantie wil waarmaken.

PAS JIJ IN DIT PROFIEL?

- Je hebt voeling met het doelpubliek waarvoor we werken (mensen met een klein budget);
- Je hebt een sterke drang om met veel zorg samen met de klant een passende activiteit uit te kiezen en te boeken via de boekingsplatformen van Iedereen Verdient Vakantie en VRIJUIT
- Je bent gedreven om expertise op te bouwen rond het aanbod van Iedereen Verdient Vakantie en VRIJUIT
- Je bent gedreven en ondernemend
- Je bent een teamspeler.

COMPETENTIES

- Resultaatsgericht: je gaat in gesprek met de klant om samen de juiste activiteit uit te kiezen
- Ondernemend: je ziet kansen of je gaat in op kansen om bij meer mensen Rap op Stap bekend te maken
- Gedreven: gepassioneerd betrokken zijn op de job. Maar ook nieuwsgierig zijn naar het aanbod
- Leergierig: je wil nog bijleren en gaat graag in op opleidingen die aangeboden worden voor de Rap op Stap medewerkers
- Integriteit: je gaat op een professionele en discrete manier om met de informatie en verhalen die je in het Rap op Stapkantoor tegenkomt

WIJ BIEDEN JOU:

- Een vrijwilligersbaan met grote maatschappelijke relevantie die veel vreugde schenkt aan je medemensen
- Voldoende opleiding en ondersteuning om te zorgen dat je volwaardig en zelfstandig kan werken in het Rap op Stapkantoor
- Alle materialen die je nodig hebt om het Rap op Stapkantoor vlot uit te baten
- Een warm team dat je goed zal bijstaan.

**Herken je jezelf hierin? Dan horen we graag van je. Geen ervaring? Geen probleem.
We leren je alles wat je moet weten en kunnen.**

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Peter De Wilde, Toerisme Vlaanderen,
Grasmarkt 61, 1000 Brussel

WETTELIJK DEPOT

D/2024/5635/30

CONTACT

rapopstap@iedereenverdientvakantie.be

MEER INFORMATIE

www.toerismevlaanderen.be

COPYRIGHTS

Iedereen Verdient Vakantie, Robert Boons,
Jacky Geboers en Geertrui Van Hauwaert.

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

TOERISMEVLAANDEREN